

MATTI HOLOPAINEN

Kirjoittaja on kehittämisspäälikkö
Suomen Kuntaliitossa
matti.holopainen@kuntaliitto.fi

VALTA JA VASTUU TASAPAINOON PROSESSIEN VERKOSTOLLA

Tehokkuutta ja motivointia julkishallintoon digitalisoituvassa yhteiskunnassa

**YHTEISKUNTIEN JÄRJESTÄYTYMIS-
SESSÄ** haetaan nyt ja on kautta historian
haettu tasapainoa keskitetyn vallankäytön
sekä paikallisen itsemääräämisoikeuden
välillä. Keskusjohtoinen vai paikallinen
hallinto? Kunnissa monesti koetaan, että
hallinnon ylätasolla ei ymmärretä arjen
tarpeita ja teetetään turhia töitä. Vastaavasti
valtionhallinnossa monesti katsotaan, että
kunnissa ei osata tai ymmärretä hoitaa heille
lailla asetettuja tehtäviä.

Suomalainen julkishallintoa uudistetaan
kolmiportaiseksi. Onko lähtökohdana so-
peutuminen globaaliin markkinatalouteen
ja digitaaliseen maailmaan, julkishallinnon
talouden haasteet ylipäänsä, poliittinen
valinta vai näitä kaikkia? Loppujen lopuksi
tarvitsemme hallintoon ja koko yhteiskun-
taan tehokkuutta ja motivaatiota, jotta
suomalainen hyvinvointiyhteiskunta voi
säilyä ja kehittyä edelleen.

Julkishallinnon vastuulla olevien palvelu-
jen tuottaminen jakaantuu viranomaisteh-
täviin, julkishallinnon vastuulle ottamiin
muihin palvelutehtäviin sekä yksityisen ja
ns. kolmannen sektorin tuottamiin ostopal-
veluihin. Toimijoita on tulossa merkittävästi
lisää nykytilaan verrattuna. Rahoitus näille
tehtäville, toteuttajasta riippumatta, tulee
joko verovarosta tai perittävistä palvelu-
maksuista. Kansalainen maksaa.

Julkishallinnon vastuiden uusjako eri
vastuutahojen kesken on vielä hahmot-
tumatta. Onko maakuntien rooli saman-
lainen eripuolilla maata vai vastaavtko
kaupungit esim. pk-seudulla ja muilla kas-
vualueilla maakunnille muualla kuuluvista

tehtävistä, lakisääteisesti tai sopimuksiin
perustuen?

Miten asiakas ja veromaksaja selviävät
tämä toimijoiden ja palvelutarjonnan viida-
kosta? Miten oikea tieto saadaan käyttöön
ajantasaisena palvelutapahtumissa?

Teollinen internet ja robotisaatio jal-
kautuvat vääjäämättä kansalaisten arkeen.
Yhteiskunta toimii jo nyt digitaalisten
prosessien verkostona. Onko perusteltua
rakentaa tällaiseen maailmaan keskitettyjä
hallintobyrokraatioita tai tietosiiloja? Minusta
ei. Sen sijaan tarvitsemme myös julkishallin-
nossa prosessien verkostoon perustuvan
toimintaympäristön, jossa toiminnallinen
ja taloudellinen valta ja vastuu kohtaavat
samassa organisaatiossa. Se motivoi. Verkos-
tossa jaetaan jatkuvasti ajantasaista tietoa.
Se on muutos, joka tarjoaa mahdollisuuden
luoda nopeasti asiakkaiden tarvitsemia
toimivia ja kustannustehokkaita palveluita.
Tehkäämme yhdessä verkostoista suoma-
laisen hyvinvointiyhteiskunnan peruskivi.

Tässä kehityskuvassa ei ole sijaa kes-
kitetyille, erikseen ylläpidettäville tietosii-
loille vaan tietopalveluille, jotka noutavat
tarvitsemansa ajantasaisen tiedon niistä
prosesseista, joissa tietoa tuotetaan ja
pidetään jatkuvasti yllä. Ajankohtaista on
nyt hahmottaa, mikä on esim. Kansallinen
maastotietokannan tai valmisteltavan kan-
sallisen johtotietopalvelun rooli ja vastuu
tietopalveluna muiden tietopalveluiden
joukossa. Keskeistä minusta on nyt edistää
verkostojen rakentamista ja yhtenäisiä
toimintatapoja tietoja tuottavissa ja ylläpi-
tämissä prosesseissa.

KARTTAHAASTEEN VOITTAJAT PALKITTIIN

Suomen Kartografisen Seuran (SKS) Kartta
2016-haasteen voittajat julkistettiin tiistaina
8.11. Paikkatietomarkkinoilla. Opiskelija-
sarjan voitti **Julia Kempainen** (Helsingin
yliopiston Geotieteiden ja maantieteen
laitos) työllään "Maaperän dynamiikka", ja
yleisen sarjan **Topi Tjukanov** (CGI) työllä
"Suomalaiset kartalla". Lisäksi HSL-palkinnon
voitti **Elmo Allén** bussien peruslinjaston
kuvanneella kartallaan.

Kunniamaininnat myönnettiin opiskeli-
jasarjassa **Johannes Nymanille** (Helsingin
yliopiston Geotieteiden ja maantieteen lai-
tos) ja **Annika Ollankedolle** (Laanilan lukio)
sekä MML-teemassa **Janne Weckmanille**
(O-Mapper).

Karttahaasteen opiskelija- ja yleisen
sarjan voittajat saivat palkinnoksi pienet
kamerakopterit. HSL-palkinnon saajalle
myönnettiin vuoden ilmaiset matkat HSL:n
alueella. Lisäksi palkitut kartat lähetetään
edustamaan Suomea ICC 2017 -konfe-
renssein kansainväliseen karttanäyttelyyn
Washington DC:ssä 2.–7.7.2017.

KAAVOITUKSEN JA RAKENTAMISEN SÄÄNTELY KEVENEE HUOMATTAVASTI

Hallitus antoi 24.11.2016 eduskunnalle esi-
tyksen maankäyttö- ja rakennuslain muutta-
misesta. Lakiin on tulossa useita muutoksia,
jotka helpottavat kaavoitusta ja rakentami-
sen luvitusta. Keskeiset uudistukset koskevat
vähittäiskaupan suuryksiköiden sääntelyä,
hajarakentamista, asemakaavoitusta sekä
elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten
roolia.

Vähittäiskaupan suuryksikön kokoraja
nousee 2 000:sta 4 000 kerrosneliömetriin.

Mahdollisuus ohjata rakentamista
suoraan yleiskaavalla laajenee sellaisissa
kylissä, joissa on rakentamispaineita. Sama
koskee kyläalueiden ulkopuolista haja-
asutusalueutta. Myös kylien ranta-alueiden
nykyistä tiiviimpi rakentaminen helpottuu.
Vapaa-ajan asunnon voi jatkossa muuttaa
pysyvään asuinkäyttöön entistä joustava-
mmin.

Asemakaavoituksesta tulee kette-
rämpää, kun uudistuksen myötä ase-
makaavaa voi muuttaa vaiheittain.
Jos yleiskaava on ilmeisen vanhentunut,
voi asemakaavan myös perustellusta syystä
laatia tai muuttaa vastoin yleiskaavaa.